

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 423/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Paul Q, s. r. o., Karadžičova 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavol Blahušiak, substitučne zastúpenej advokátskou kanceláriou LANGER, s. r. o., Seberíniho 19, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Tomáš Langer, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9Co/229/2017 z 26. septembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na slobodu prejavu a rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), svojho práva na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prvý výrok napadnutého rozsudku zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu na ďalšie konanie. Žiada priznať primerané finančné zadost'účinenie a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v konaní o ochranu osobnosti a náhradu škody vedenom na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 28C/167/2008 v právnom postavení žalovanej. Spor sa týkal reportáže Zmenka odvysielanej sťažovateľkou v programovej službe [REDAKOVANÉ] 17. decembra 2007, reportáže Zmenka 2 z 11. februára 2008 a reportáže [REDAKOVANÉ].

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 28C/167/2008 z 28. novembra 2016 uložil sťažovateľke povinnosť v stanovenej lehote na vlastné náklady odvysielat' v televízii [REDAKOVANÉ] tri pondelky nasledujúce po sebe v čase medzi 21.30 h a 22.15 h každý pondelok zvukovo-obrazové ospravedlnenie vo výroku I formulovanom znení. Vo výroku II uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur. V prevyšujúcom rozsahu žalobu v časti ochrany osobnosti zamietol (výrok III) a vec o žalobe v časti o náhradu škody vylučuje na samostatné konanie, o ktorom malo byť rozhodnuté tiež o trovách konania (výrok IV).

4. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie proti výroku I a výroku II, ktoré odôvodnila v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 9 Co 229/2017 z 26. septembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) tak, že potvrdil prvostupňový rozsudok vo výroku o povinnosti sťažovateľky uverejniť ospravedlnenie, vo výroku o priznaní nemajetkovej ujmy a vo výroku o zamietnutí žaloby o priznanie nemajetkovej ujmy nad 25 000 eur do 100 000 eur (výrok I). Odmietol odvolanie proti výroku, ktorým súd vyslovil, že o trovách konania rozhodne v rozhodnutí o vylúčenom nároku (výrok II), a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok III).

5. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie proti prvému výroku odvolacieho súdu, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 7 Cdo 177/2019 z 30. marca 2020 tak, že dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP (výrok I) a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania (výrok II).

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, ktorej argumentáciu možno rozdeliť do dvoch rovín, a to v rovine porušenia práva na spravodlivý proces a v rovine porušenia práva na slobodu prejavu.

7. Porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) nedostatočne odôvodneným rozsudkom krajského súdu z hľadiska jeho obsahu, ako aj vo vzťahu k rozsahu jeho odôvodnenia, ktorý v značnej miere len odkazuje na prvostupňový rozsudok, pričom neposkytol dostatočné a zrozumiteľné odôvodnenie výrokov rozhodnutí.

8. Sťažovateľka ďalej poukazuje na nesprávne a neúplné skutkové a právne závery, ktoré konkretizuje prostredníctvom nasledujúcich okruhov:

a) rozhodovanie o výrokoch, ktoré neboli predmetom žaloby, resp. ktoré žalobca nenapádal (bod 13 rozsudku okresného súdu), čím prekročil svoje oprávnenia;

b) celkové („negatívne“, pozn.) vyznenie reportáží nemôže byť sťažovateľke na ujmu pri odvysielaní pravdivých a objektívnych informácií, navyše, pochybenia v rozhodcovskom konaní, resp. následne v exekučnom konaní konštatovalo min. päť rozhodnutí štyroch rôznych súdov (nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 242/2015 z 26. augusta 2015, uznesenie okresného súdu č. k. 48Er/598/2008 zo 17. júla 2015 o zastavení exekúcie, uznesenie krajského súdu č. k. 7CoE/471/2015 z 10. marca 2016 potvrdzujúce predošlé uznesenie, Špecializovaný trestný súd č. k. BB-7T32/2013), na ktoré všeobecné súdy neprihliadli. Rovnako vyjadrenie poškodených manželov [REDAKOVANÉ] nemôže byť pričítané na ujmu sťažovateľky, pretože tá mala povinnosť v zmysle

§ 16 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov poskytnúť im priestor na vyjadrenie ako druhej strane sporu;

c) nesprávny a nepodložený záver o tom, že reportáže porušujú prezumpciu nevinu (ktorý nemá oporu v skutkovom stave a dokazovaní), pretože redaktor ani respondenti nekonštatovali, že žalobca je člen zločineckej skupiny ani že spáchal trestný čin, len upozorňovali na jeho neetické a nemorálne konanie a na možné porušenie právnych predpisov;

d) nesprávny záver o tom, že žalobca nie je osoba verejného záujmu, pretože podstata sporu nesúvisí s koncipientskou praxou, ktorému sťažovateľka oponuje tým, že na základe skutkového stavu je možné žalobcu (v tom čase ako advokátskeho koncipienta, pozn.) považovať za osobu verejného záujmu so zníženou mierou ochrany osobnostných práv, ktorý je povinný zniesť vyššiu mieru záujmu a informovanie o svojej osobe, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu (IV. ÚS 302/2010), tiež poukazuje na požiadavku morálnej bezúhonnosti, ktorá sa vyžaduje aj u funkcionárov v športovom (basketbalovom) hnutí, rovnako aj vo funkcii vysokého predstaviteľa poisťovne [REDAKOVANÉ];

e) nedostatočne odôvodnenie existencie príčinnej súvislosti medzi napádanými výrokmi a zásahmi do práv žalobcu, keďže v konaní nebolo preukázané, že by žalobcovi vznikla ujma odôvodňujúca ospravedlnenie a už vôbec nie priznanie vysokej náhrady nemajetkovej ujmy;

f) nesprávne právne posúdenie otázky prípustnosti odposluchov mobilného telefónu žalobcu ako dôkazov v civilnom konaní ich zamietnutím, čím došlo k odklonu od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, o to viac ak uvedené dôkazy mali potenciál preukázať nedôvodnosť žaloby, a tým mohla byť zmarená možnosť sťažovateľky na úspech v súdnom konaní;

g) nepreukazovanie existencie zmenky, v zmysle negatívnej dôkaznej teórie nemal súd žiadať od sťažovateľky, aby preukázala neexistenciu zmenky, naopak, bolo povinnosťou žalobcu v tomto smere uniesť dôkazné bremeno o existencii zmenky, čo súd nepostrehol a nevyžadoval;

h) nedostatočné odôvodnenie rozsahu a znenia priznaného morálneho ospravedlnenia (ospravedlnenie musí byť odvysielané tri pondelky po sebe, každý pondelok dvakrát, pričom reportáže boli len tri), stručné a nedostatočné odôvodnenie (body 63, 64 napadnutého rozsudku krajského súdu), neurčitost' textu ospravedlnenia, alibistický a ústavne neudržateľný postoj súdu v rozpore s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou;

i) nedostatočné odôvodnenie výšky priznanej relatívnej satisfakcie, krajský súd nezohľadnil argumenty sťažovateľky formulované v odvolaní, čo sa týka nedostatkov a nezákonných dôkazov, neprihliadol na fakty (nemorálne a protiprávne konanie žalobcu v súvislosti s nezákonnou exekúciou), ktoré predstavujú zásadnú skutočnosť, v dôsledku ktorej nemal súd nárokom žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy ani čiastočne vyhovieť (rozpor § 3 Občianskeho zákonníka).

9. Porušenie práva na slobodu prejavu (čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 10 dohovoru) nesprávnym uprednostnením práva žalobcu na ochranu osobnosti pred slobodou prejavu sťažovateľa, keď:

a) nedostatočne zohľadnil privilegované postavenie sťažovateľky ako média, televízneho vysielateľa a prevádzkovateľa investigatívnej relácie v rámci novinárskej licencie;

b) nezohľadnil, že žalobca ako advokát a vysoký predstaviteľ [REDAKOVANÉ] disponuje nižšou mierou ochrany osobnosti;

c) neprimerane obhajoval práva žalobcu na ochranu súkromia a nesprávne vyhodnotil obsah práva a prezumpciu nevinu;

- d) nedostatočne zohľadnil verejný záujem v súvislosti s informovaním o témach zverejnených v reportážach a právo verejnosti na tieto informácie;
- e) súd nepodrobil intenzitu a mieru zásahu do osobnostných práv žalobcu testom proporcionality.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práva na spravodlivý proces a práva na slobodu prejavu napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, ukladajúc povinnosť sťažovateľke uverejniť ospravedlnenie žalobcovi a uhradiť mu nemajetkovú ujmu. Kľúčový problém spočíval v posúdení, či boli splnené požadované limity spravodlivého súdneho konania pri uprednostnení ochrany osobnostných práv všeobecnými súdmi a či nedošlo k neopodstatnenému zásahu do práva na slobodu prejavu sťažovateľky.

11. Ústavný súd v úvode poukazuje na to, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04).

12. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

13. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na § 420 písm. f) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky preskúmal a rozhodol tak, že jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP ako procesne neprístupné.

14. Ústavný súd zdôrazňuje, že právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľky označeným v bode 1 tohto uznesenia predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity v čl. 127 ústavy. Preto pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a skutočnosť, že sťažovateľka túto možnosť využila, zakladá dôvod aj na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci.

15. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavným súdom v situácii, keď využila právny prostriedok ochrany svojich základných práv v rozsahu, ktorý jej zákon účinne poskytoval, teda podanie dovolania [vrátane dovolacieho dôvodu podľa § 460 písm. f) CSP], o ktorom najvyšší

rozhodol, by bolo porušením princípu subsidiarity ako kompetenčného princípu vymedzujúceho vzťah medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 728/2016).

16. Ústavný súd však z obsahu uznesenia najvyššieho súdu zistil, že ten odmietol podané dovolanie sťažovateľky, ktorého prípustnosť bola vyvodzovaná z § 420 písm. f) CSP, ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP s poukazom na to, že tvrdenie sťažovateľky o nepreskúmateľnosti odvolacieho rozhodnutia nepovažuje za dôvodné vrátane odkazu na zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. R 2/2016, ktoré je dovolacími senátmi najvyššieho súdu považované za aktuálne aj v súčasnosti. Najvyšší súd dodal, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia je vadou konania odlišnou od zmätočnosti, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania (bod 16 uznesenia najvyššieho súdu).

17. Ústavný súd však vo svojej judikatúre už opakovane vyslovil, že sa s uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, pričom v tomto smere považuje za potrebné doplniť, že aktuálnosť stanoviska po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy dovolania je potrebné chápať v tom zmysle, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Znamená to, že stratilo význam vyčleňovanie z tejto kategórie „inej vady konania“ podľa predchádzajúcej právnej úpravy a taká vada, pokiaľ má znaky uvedené v predchádzajúcej vete, zakladá prípustnosť dovolania podľa dotknutého (v nej označeného) ustanovenia. Včlenením do textu zákona formulácie o práve na spravodlivý proces sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale, naopak, sprísnil. V konečnom dôsledku zároveň platí, že vo sfére právneho poriadku Slovenskej republiky možno požadovať aj vyšší stupeň ochrany základných práv, než zodpovedá štandardom rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ako to vyplýva zo vzťahu dohovoru a zákona podľa čl. 154c ods. 1 ústavy (IV. ÚS 314/2020, I. ÚS 22/2021).

18. Vzhľadom na uvedené je preto možné ustáliť, že v danej veci bolo dovolanie zo strany sťažovateľky podané správne, avšak jeho odmietnutie, resp. dôvod jeho odmietnutia, uvedené najvyšším súdom nie je z ústavnoprávneho hľadiska udržateľné. Z uvedeného dôvodu ústavný súd podrobí kvázimeritórnemu prieskumu napadnutý rozsudok krajského súdu, a to aj napriek skutočnosti, že sťažovateľka podanou ústavnou sťažnosťou nenapadla aj uznesenie najvyššieho súdu, hoci sa podanou ústavnou sťažnosťou zjavne mohla domáhať poskytnutia ochrany svojich práv aj vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu a neobmedziť svoju podstatnú sťažnostnú argumentáciu len smerom ku krajskému súdu a jeho napadnutému rozsudku. Aj napriek uvedenému ústavný súd, zohľadňujúc materiálny prístup k ochrane základných práv sťažovateľky, s ohľadom na štvrtú vetu § 124 zákona o ústavnom súde (uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke doručené 19. mája 2020), ako aj v záujme zachovania právnej istoty sťažovateľky, pristúpil ku kvázimeritórnemu prieskumu napadnutého rozsudku krajského súdu (obdobne I. ÚS 235/2020, I. ÚS 245/2021, I. ÚS 132/2021).

III.1. K namietanému porušeniu práva na slobodu prejavu

19. Jadrom sporu je konflikt medzi ústavou a dohovorom garantovanou slobodou prejavu sťažovateľky (čl. 26 ods. 1, 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru) a právom na ochranu osobnosti

žalobkyne, ktoré je taktiež zaručené ústavou (najmä jej čl. 16 a čl. 19), ako aj dohovorom (jeho čl. 8). Podstatou rozhodovania o väčšine obdobných právnych sporov je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na ochranu cti, dôstojnosti či súkromia na jednej strane a slobodou prejavu a právom na informácie na strane druhej. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy. Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96, II. ÚS 692/2017).

20. Podľa judikatúry ESĽP, ktorú ústavný súd konštantne vo svojej rozhodovacej činnosti zohľadňuje, sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej rozvoja a seberealizácie jednotlivca. Sloboda prejavu podlieha aj výnimkám, avšak tieto sa musia vykladať zúžene a potreba akéhokoľvek obmedzenia musí byť presvedčivo odôvodnená (pozri rozhodnutie vo veci Handyside proti Spojenému kráľovstvu zo 7. 12. 1976, sťažnosť č. 5493/72, bod 49 alebo rozhodnutie vo veci Editions Plon proti Francúzsku z 18. 5. 2004, sťažnosť č. 58148/00, bod 42). Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre stabilne akcentuje dôležitú a špecifickú úlohu médií, osobitne úlohu tlače v demokratickej spoločnosti. Napriek tomu, že tlač nesmie prekročiť určité hranice, najmä pokiaľ ide o ochranu povesti a práv iných alebo riadny výkon spravodlivosti, jej povinnosťou je šíriť – spôsobom zodpovedajúcim jej povinnostiam – informácie o všetkých veciach verejného záujmu (pozri rozhodnutie vo veci Bladet Tromsø and Stensaas z 20. 5. 1999, sťažnosť č. 21980/93, bod 59, resp. rozhodnutie Flinkkilä a iní proti Fínsku zo 6. 4. 2010, sťažnosť č. 25576/04, bod 73). Podmienkou poskytnutia ochrany právu na slobodu prejavu podľa čl. 10 dohovoru v súvislosti s informovaním o veciach verejného záujmu je však konanie novinárov v dobrej viere a poskytovanie spoľahlivých a presných informácií v súlade s novinárskou etikou (pozri rozhodnutie Fressoz a Roire proti Francúzsku z 21. 1. 1999, sťažnosť č. 29183/95, bod 54).

21. V niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť. Limitujúce klauzuly v čl. 26 ods. 4 ústavy (ako aj v čl. 10 ods. 2 dohovoru) explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia vždy zodpovedať demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“). Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu.

22. Základná úloha všeobecných súdov spočívala v zistení miery dôležitosti základných práv sporu a v určení potreby uprednostnenia jedného z nich (I. ÚS 408/2010) pri relatívne širokom priestore súdu na zohľadnenie okolností konkrétneho prípadu pri relatívnej neurčitosti noriem o ochrane osobnosti v Občianskom zákonníku (I. ÚS 170/2019). Práve nesprávnosť v uprednostnení osobnostných práv žalobcu na úkor slobody prejavu sťažovateľky predstavuje podstatu sťažostnej argumentácie v časti namietania porušenia práva na slobodu prejavu (bod 9 tohto uznesenia), a preto ústavný súd pristúpil k skúmaniu, či právny názor krajského súdu v napadnutom rozsudku je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný.

23. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane a je potrebné ich skúmať vo vzájomnej súvislosti (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 409/2020). Vzhľadom na uvedené ústavný súd pristúpil v súvislostiach aj k preskúmaniu rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd v celom rozsahu stotožňuje a na ktoré v podrobnostiach aj odkazuje.

24. Ústavný súd upriamuje svoju pozornosť na zásadnú skutočnosť v tom, že napadnutý rozsudok krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu) zo skutkového hľadiska (pri uprednostnení osobnostných práv žalobcu) vychádza z identifikácie porušenia ústavného príkazu prezumpcie nevinu sťažovateľkou jednotlivými výroky v predmetných reportážach. Zásada prezumpcie nevinu je podľa záverov okresného súdu relevantnou zásadou pre posúdenie rovnováhy medzi pomerom hierarchicky na roveň postaveného práva na ochranu osobnosti a slobody prejavu.

25. Práve nerešpektovanie prezumpcie nevinu sťažovateľkou vylučuje opodstatnenosť jej ostatných sťažnostných námietok; vo vzťahu k sťažnostným námietkam ústavný súd poukazuje na obsah rozsudku okresného súdu, z ktorého v širšom kontexte vyplýva, že súd reálne vyzdvihol spoločenský význam investigatívnej relácie (bod 12 a bod 15), ktorý však v okolnostiach danej veci narazil na nerešpektovanie prezumpcie nevinu [bod 9 písm. a) a d) tohto uznesenia]. Správne posúdil, že podstata sporu s poškodenými manželmi nesúvisí so žalobcovou koncipientskou praxou, teda že žalobca nebol verejne činný [bod 9 písm. c) tohto uznesenia]. K námietke týkajúcej sa nepodrobenia intenzity a miery zásahu do osobnostných práv žalobcu testom proporcionality [bod 9 pís. e) tohto uznesenia] sa ústavný súd stotožňuje s tvrdením okresného súdu, podľa ktorého konanie, keď nie je rešpektovaná prezumpcia nevinu a s dotknutou osobou je zaobchádzané ako s páchatelom, je v rozpore s právom na ochranu osobnosti, bez potreby ďalšieho zisťovania nerovnováhy v týchto právach proporcionálnymi testami.

26. Napokon nemožno prisvedčiť argumentácii sťažovateľky o tom, že súd neprimerane obhajoval práva žalobcu na ochranu súkromia [bod 9 písm. c) tohto uznesenia]. Predmetné reportáže totiž podali jednoznačný odkaz, že bol spáchaný trestný čin a že jeho páchatelom je žalobca. Takto zverejnené informácie, resp. výroky majúce povahu hodnotiacich úsudkov, ktoré z hľadiska obsahu takmer zodpovedajú v skutkovej vete obžaloby, o ktorej je príslušný rozhodnúť v jeho trestnej veci len súd, nepochybne porušujú ústavný príkaz prezumpcie nevinu. Takého závery všeobecných súdov zodpovedajú aj judikatúre ústavného súdu, v zmysle ktorej je porušená prezumpcia nevinu o výrokoch, ktoré vyjadrujú názor, že obvinený je vinný, pričom jeho vinu ešte nevyslovil právoplatným odsudzujúcim rozsudkom súd (m. m. III. ÚS 83/01).

27. Na základe uvedeného ústavný súd zastáva názor, že pri posúdení dvoch navzájom si konkurujúcich záujmov (právo na slobodu prejavu a právo na ochranu osobnosti) s osobitným dôrazom na porušenie ústavného princípu prezumpcie nevinu sťažovateľkou krajský súd vyvodil správny právny záver o uprednostnení osobnostných práv žalobcu. Takýto záver bez akýchkoľvek pochyb nevybočil z ústavne akceptovateľných medzí. Ústavný súd preto uzatvára, že k porušeniu základného práva sťažovateľky na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy v tomto prípade

nedošlo, preto je ústavnú sťažnosť v tejto časti potrebné vyhodnotiť ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

28. Ústavný súd zo sťažnostnej argumentácie v časti namietaného porušenia práva na spravodlivý proces vyabstrahoval dve línie námietok; prvá sa týka námietky nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku z hľadiska obsahu a rozsahu (bod 7 tohto uznesenia) a druhá sa vzťahuje na nesprávne a neúplné skutkové a právne závery konkretizované v jednotlivých okruhoch [bod 8 písm. a) až i) tohto uznesenia].

29. Vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu rozsudku krajského súdu ústavný súd zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

30. Ústavný súd v kontexte prvej línie námietok zdôrazňuje, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť uznesenia odvolacieho súdu s potvrdzovaným uznesením súdu prvej inštancie vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 48 napadnutého rozsudku), stačí, ak v odôvodnení uznesenia iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie prvostupňového súdu. Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd dodáva, že aj EŠLP v rámci svojej rozhodovacej činnosti dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia formou odkazu na odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa je dostatočné, pokiaľ sťažovateľ vo svojom oprávnom prostriedku uplatňoval v zásade rovnaké argumenty ako v predchádzajúcej fáze konania (Gomez Cespon v. Switzerland. Rozsudok z 5. 10. 2010 k sťažnosti č. 45343/08, oddiel 1).

31. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku z hľadiska jeho rozsahu, teda vytýkaniu krajskému súdu stručnosť, že „len“ odkazuje na prvostupňové rozhodnutie, ústavný súd poukazuje na mimoriadnu kvalitu a precíznosť prvostupňového rozsudku, ktorého závery boli založené na poznatkoch právnej teórie, judikatúry EŠLP vrátane judikatúry ústavného súdu a ktorý vyčerpávajúcim spôsobom presvedčivo vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k záverom premietnutým vo výroku rozhodnutia. Takto koncipovanému rozhodnutiu prvostupňového súdu nemôže ústavný súd nič vytknúť. Ak v týchto okolnostiach krajský súd postupoval podľa § 387 ods. 2 CSP, tak ústavný súd nemôže konštatovať žiaden ústavnoprávny nedostatok.

32. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku z hľadiska jeho obsahu ústavný súd opäť neidentifikoval žiadne ústavnoprávne nedostatky. Krajský súd zrozumiteľne

vysvetlil, z akých konkrétnych dôvodov dal v konflikte práva na ochranu osobnosti a slobody prejavu. Poukázal pritom na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom je podrobne rozvedené konanie sťažovateľky, ktorým došlo k porušeniu zásady prezumpcie nevinoty, osobitne zdôrazňujúc, že aj pravdivé tvrdenia sú neoprávneným zásahom, ak sa dotýkajú osobného súkromia chráneného právom, v danom prípade prezumpcie nevinoty. Krajský súd sa vyjadril jednotlivo k odvolacím námietkam sťažovateľky pri konštatovaní ich neopodstatnenosti, týkajúcich sa vnútornej rozpornosti rozsudku súdu prvej inštancie (bod 57 napadnutého rozsudku), počtu ospravedlnení (bod 63 napadnutého rozsudku), neodôvodneného rozhodnutia v časti o povinnosti uverejniť ospravedlnenie (bod 64 napadnutého rozsudku) atď.

33. Krajský súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu spĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, preto tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný. Krajský súd sa jasne, zrozumiteľne a logicky vysporiadal so samotným meritom veci a z tohto dôvodu možno konštatovať ústavnoprávnu akceptovateľnosť napadnutého rozsudku.

34. K druhej línii námietok týkajúcich sa nesprávnych a neúplných skutkových a právnych záverov ústavný súd vychádza z toho, že argumentačne sú založené na tvrdeniach, ktoré v konečnom dôsledku vedú k záveru sťažovateľky o nesprávnom uprednostnení osobnostných práv žalobcu všeobecnými súdmi. Ústavný súd preto zdôrazňuje, že výhrady predostreté sťažovateľkou v bode 8 písm. a) a i) tohto uznesenia nie sú spôsobilé spochybniť všeobecnými súdmi prijatú vecnú správnosť nosného záveru o zásahu do zásady prezumpcie nevinoty žalobcu. Vzhľadom na uvedené konštatuje, že dôvody, ktoré viedli sťažovateľku k presvedčeniu o nesprávnych a neúplných skutkových zisteniach, nie sú spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku, preto je ich potrebné vyhodnotiť ako neopodstatnené.

35. Ústavný súd preto konštatuje, že nie je ústavne relevantný dôvod do napadnutého rozsudku krajského súdu z jeho strany zasahovať, pretože jeho odôvodnenie, správnosť a úplnosť jeho záverov nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia označených základných práv sťažovateľky po prijatí veci na ďalšie konania, a preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2022

Miloš Maďar
predseda senátu